

Uitgangspunten

Op onze school vinden wij het belangrijk dat iedere leerling zich veilig, gezien en gewaardeerd voelt. Wij werken vanuit de gedachte van Vreedzaam, waarbij respect, verantwoordelijkheid en betrokkenheid centraal staan. Pesten past niet binnen deze waarden en wordt daarom actief voorkomen en aangepakt. Het staat ook in onze grondwet: “Pesten past niet op onze school”.

Dit anti-pestbeleid beschrijft hoe wij pestgedrag signaleren, voorkomen en aanpakken. Om duidelijkheid te bieden aan leerlingen, ouders en medewerkers werken wij met een systeem van gele en rode kaarten, dat ook beschreven staat in het gedragsprotocol van stichting OPO-R. Dit systeem ondersteunt de herstelgerichte aanpak van Vreedzaam en maakt zichtbaar welke stappen worden genomen wanneer leerlingen zich niet aan de gedragsafspraken houden. In dit document specificeren we de gele en rode kaarten wanneer er sprake is van plagen en pesten. (Zie blz 4)

Doel

Het anti-pestbeleid heeft als doel:

- Een veilige schoolomgeving voor alle leerlingen te waarborgen.
- Pestgedrag vroegtijdig te signaleren en aan te pakken.
- Leerlingen verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun gedrag.
- Slachtoffers van pestgedrag te beschermen en te ondersteunen.
- Ouders en school gezamenlijk te laten werken aan een positief schoolklimaat.
- Herstel van relaties mogelijk te maken waar dat kan.

Wat verstaan wij onder pesten?

Pesten is het bewust en herhaaldelijk kwetsen, buitensluiten, vernederen of intimideren van een ander waarbij sprake is van een ongelijke machtsverhouding. Voorbeelden van pestgedrag zijn:

- Schelden of beledigen
- Uitslachten
- Bedreigen
- Roddelen
- Buitensluiten
- Vernielen van eigendommen
- Fysiek geweld
- Digitaal pesten via sociale media of berichtenapps
- Het aanzetten van anderen tot pesten

Digitaal pesten

Bij digitaal pesten, online pesten of cyberpesten volgen we in de basis dezelfde aanpak als bij ‘klassiek’ pesten. Wat je in het ‘echte leven’ niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico’s met zich mee brengt, daarvan zijn leerlingen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Het gebeurt vaak buiten school om, maar het is van belang dat wij hiervan op de hoogte zijn, omdat het van invloed kan zijn op het gedrag in de klas en op school. Daarom vinden wij het belangrijk om kinderen leren om te gaan met sociale media, en dat we kinderen opvoeden tot digitaal burger.

- We hebben duidelijke afspraken gemaakt over digitaal pesten en over online communiceren.

- Vanaf het moment dat mobieltjes een rol gaan spelen in de groep gaat de groepsleerkracht met de groep in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan. We zetten direct ook op dit terrein een duidelijke norm neer: 'Zo doen we dat hier op school met sociale media'
- Problemen op dit gebied worden direct gebruikt als 'teachable moments', als een gelegenheid om afspraken te maken over het gebruik van sociale media, bijvoorbeeld de groepsapp.
- Ook bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen. We stimuleren leerlingen zelf om incidenten direct te melden bij de leerkracht. Vervolgens nemen we de tijd om hierover met de leerling(en) te praten.
- Afhankelijk van wat de betrokken leerling hierin aangeeft en afhankelijk van onze inschatting of dit in de groep besproken kan worden, maken we dit bespreekbaar in de groep. Alleen als de betrokken leerling (eventueel in overleg met zijn of haar ouders) dit zelf wil.
- In het kader van Vreedzaam besteden we vanaf groep 5 geregeld aandacht aan online communiceren.

Preventieve aanpak

Op de Waayer besteden wij structureel aandacht aan:

- Sociale vaardigheden.
- Respectvol omgaan met elkaar.
- Conflicthantering.
- Verantwoordelijkheid nemen voor eigen gedrag.
- Groepsvorming en groepsprocessen.
- Burgerschap en democratische waarden.

Leerkrachten creëren een veilig pedagogisch klimaat waarin leerlingen zich gehoord voelen en waarin pestgedrag direct bespreekbaar wordt gemaakt.

Ondersteuning van de gepeste leerling

Door preventief te handelen, is pesten iets dat op onze school nauwelijks nog voorkomt. Echter wanneer dit wel het geval is, dan is het van belang zorg te dragen voor de leerling.

Wanneer een leerling te maken krijgt met pestgedrag:

- Wordt de leerling serieus genomen.
- Vindt er een gesprek plaats met de leerling.
- Worden ouders geïnformeerd.
- Wordt gekeken welke ondersteuning nodig is.
- Kan de oplossingsgerichte aanpak* (gebaseerd op de 'No blame' methode) worden gebruikt.*
- Wordt de veiligheid van de leerling actief bewaakt.
- Worden vervolgspraken gemaakt.

* Zie bijlage op blz 5

Begeleiding van de leerling die pestgedrag vertoont

De gepeste leerling verdient alle aandacht, maar we vergeten ook de leerling die het pestgedrag vertoond heeft, niet. Pestgedrag komt vaak ook ergens vandaan. Het ontstaat in interactie met de sociale omgeving en gedragsverandering wordt bevorderd door verantwoordelijkheid, inzicht, herstel en begeleiding. (Dan Olweus, 1993)

De leerling die pestgedrag vertoont:

- wordt aangesproken op zijn of haar gedrag en verantwoordelijkheid.
- krijgt conform de afspraken in het gedragsprotocol een rode kaart.

- wordt gestimuleerd om verantwoordelijkheid te nemen en de schade te herstellen.
- voert een gesprek met zijn/haar leerkracht om inzicht te creëren en motief te achterhalen.
- maakt samen met de leerkracht afspraken over gewenst gedrag
- stelt als doel een positieve bijdrage aan de groep te leveren.
- ouders en de intern begeleider worden betrokken.

De begeleiding richt zich zowel op het stoppen van het pestgedrag als op het versterken van sociale vaardigheden, empathie en verantwoordelijkheidsbesef.

Rol van ouders

Van ouders verwachten wij dat zij:

- Pestgedrag melden bij school.
- Meewerken aan gesprekken en afspraken.
- Hun kind ondersteunen bij het naleven van de schoolregels.
- Respectvol samenwerken met school en andere betrokkenen.

Registratie en monitoring

Alle gele en rode kaarten worden geregistreerd.

De registratie bevat:

- Datum van het incident.
- Beschrijving van het gedrag.
- Betrokken leerlingen.
- Gemaakte afspraken.
- Vervolgacties.

Het team bespreekt signalen van pestgedrag regelmatig om patronen tijdig te herkennen. De doelen van Vreedzaam en het bijpassende leerkrachtgedrag worden voor elk nieuw blok met elkaar besproken. Dit ligt vast in de kwaliteitskalender van de school.

Stappenplan bij pestgedrag i.c.m. kaartensysteem gedragsprotocol
Niveau 1: Waarschuwing
Bij een eerste incident van ongewenst gedrag: - De leerling wordt aangesproken op zijn of haar gedrag. - De leerkracht bespreekt welke regel is overtreden. - De leerling krijgt de gelegenheid het gedrag direct te herstellen. (Reactieprocedure) <u>Doel:</u> De leerling leert eigen gedrag te herkennen en aan te passen na een waarschuwing.
Niveau 2: Gele kaart
<u>Een gele kaart wordt gegeven wanneer ongewenst gedrag wordt herhaald:</u> - Er sprake is van bewust kwetsend gedrag. - Een leerling anderen buitensluit. - Een leerling online kwetsende berichten verspreidt. - Een leerling na een waarschuwing zijn gedrag niet verbetert. <u>Maatregelen bij een gele kaart</u> - Gesprek met de leerling. - Reflectie op het eigen gedrag. - Registratie van de gele kaart. - Ouders worden geïnformeerd. - Eventuele gedragsafspraken worden vastgelegd. <u>Doel van de gele kaart</u> De gele kaart is een duidelijke waarschuwing en biedt de leerling een kans om verantwoordelijkheid te nemen en gedrag te herstellen.
Niveau 3: Rode kaart
<u>Een rode kaart wordt gegeven wanneer:</u> - Pestgedrag structureel voorkomt. - Het pestgedrag doorgaat na een gele kaart. - Er sprake is van bedreiging of intimidatie. - Er sprake is van ernstige digitale pesterijen. - Er sprake is van fysiek geweld. - Een leerling bewust anderen aanzet tot pesten. <u>Maatregelen bij een rode kaart</u> - Direct gesprek met leerling, ouders en leerkracht. - Leerling wordt een dag of deel van de dag niet in de eigen groep. - Betrokkenheid van de intern begeleider en/of anti-pestcoördinator. - Opstellen van een gedragscontract. - Intensieve monitoring van het gedrag. - Inzet van een herstelgesprek indien passend. - Mogelijke aanvullende maatregelen vanuit de schoolleiding. <u>Doel van de rode kaart</u> De rode kaart maakt duidelijk dat de veiligheid van anderen in gevaar komt en dat onmiddellijke gedragsverandering noodzakelijk is.
Ernstige situaties
Wanneer sprake is van ernstig of aanhoudend pestgedrag kan de school aanvullende maatregelen nemen, waaronder: - Leerlingen langer dan 1 dag niet in de groep laten deelnemen. - Schorsing conform het beleid van stichting OPO-R. - Overige maatregelen passend binnen wet- en regelgeving.

Bijlage 1: De oplossingsgerichte aanpak

Als er meer nodig is hanteren wij een aanpak van pesten die goed past bij de uitgangspunten van Vreedzaam: de Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA). Deze aanpak is ontleend van de No-blame aanpak. Deze steungroepaanpak wordt bij de meeste anti-pest programma's ingezet. De aanpak is proefondervindelijk zeer effectief gebleken. Sommige onderzoeken in Engeland noemen succespercentages van 90% (Smith, e.a. 2003).

De aanpak bestaat uit een aantal achtereenvolgende gesprekken tussen een leerkracht (of IB-er) en leerlingen. Eerst met de gepeste leerling alleen. Vervolgens met een zorgvuldig met de gepeste leerling, samengestelde groep leerlingen, inclusief de pester(s). Dit is de groep die voor verandering en steun gaat zorgen. Belangrijke elementen van de aanpak zijn: geen schuld, verwijten of straf, we moedigen empathie aan, we maken iedereen verantwoordelijk, het is positief en oplossingsgericht, en de pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen. In deze aanpak worden meestal de volgende stappen onderscheiden:

Te volgen stappen	Inhoudelijk
Gesprek met het gepeste kind	De leerkracht of de anti-pest coördinator praat met het gepeste kind over de situatie en vraagt of hij of zij hulp wil
	Indien nee: spreekt dan af dat er structureel gesprekken met leerkracht of anti-pestcoördinator zijn om te kunnen monitoren hoe het gaat.
	Indien ja: stelt leerkracht of anti-pest coördinator met hem of haar de steungroep samen. ('No blaim' methode). Dit is een gemengde groep van zijn zo'n 5 tot 8 medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaander. Liefst ook een evenredige verdeling van jongens en meisjes.
Gesprek met de steungroep	Hierbij is het gepeste kind niet aanwezig.
	In dit gesprek met de leerkracht of de anti-pest coördinator wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling te gaan helpen.
	Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.
Tweede gesprek met de gepeste	Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht of anti-pestcoördinator hoe het nu gaat met de gepeste.
Tweede gesprek met de steungroep	Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep en de leerkracht of anti-pestcoördinator, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan.
Soms kan deze cyclus nog één of meerdere keren herhaald worden om er voor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert.	

Bijlage 2:

De taken van een 'anti-pestcoördinator'
Ontwikkelen, actualiseren en levend houden van het anti-pestbeleid in samenspraak met de vertrouwenspersoon, kwaliteitscoördinator/intern begeleider.
Het bijhouden van literatuur over pesten en zich op de hoogte houden van onderzoek en ontwikkelingen.
Op verzoek fungeren als vraagbaak en luisterend oor voor collega's.
Collegiale consultaties met de leerkracht en vertrouwenspersoon.
De kwaliteitscoördinator/intern begeleider op de hoogte houden van casussen.
Zichzelf kenbaar maken als anti-pestcoördinator op school.
Zichtbaar zijn als anti-pestcoördinator in de school voor ouders en leerlingen in afstemming met de vertrouwenspersoon.
Begin van het schooljaar een rondje langs de groepen om meer te vertellen over de rol als anti-pestcoördinator samen met de vertrouwenspersoon.
Samen met de vertrouwenspersoon verantwoordelijk voor casusbesprekingen. Afhankelijk van de casus wordt afgestemd wie de regie heeft.
Met leerkracht een plan van aanpak opstellen voor de gepeste leerling (en de pester(s)).
De kwaliteitscoördinator/intern begeleider op de hoogte brengen van het plan van aanpak.
Nazorg bieden.
Registeren in ParnasSys bij de gepeste leerling en de pester(s).